

Torino

grad budućnosti

Kako je nekadašnja kraljevska prestonica promenila ruho

Tekst napisala: Sanja Lučić

Postoje gradovi koji nas osvoje na prvi pogled. Kao da smo tu već nekada bili, kao da se vraćamo poznatim ulicama, kao da želimo tu zauvek da ostanemo. I postoje gradovi koje otkrivamo polako, koji dozvoljavaju da budu otkriveni polako, otvarajući se u nepreglednim trgovima, malim skrivenim uglovima, dugim ulicama, otmenim građevinama. Gradovi koji dostojanstveno pokazuju svoju lepotu. I kada prvi put dodete u Torino, grad vas neće nametljivo osvojiti lepotom i neobičnošću tipičnih italijanskih gradova. Otmeno, onako kako to umeju samo nekadašnje prestonice, kraljevskog držanja, pokazaće vam svoja bogatstva, ako poželite da ga zaista upoznate. I mada je milionski grad multikulturalnog karaktera, ne pulsira onim užurbanim ritmom velikih evropskih

Šetnja Torinom znači šetnju ispod arkada dugih 18 kilometara. Jedan poseban doživljaj grada koji vam omogućava da šetate i po kišnom danu, ukrštajući se sa trgovima i aristokratskim zgradama kojima je ovaj grad bogat...

metropola. I onako, kako polako i bez žurbe najbolje upoznajemo neku osobu, isto tako polako počinjemo da istražujemo jedan grad. Za to postoji puno načina, ali gradove je najbolje osetiti koračajući njihovim ulicama, udišući tipične mirise, osluškujući zvukove koji, mada slični u svakom velikom gradu, ipak su tako drugačiji. Šetnja **Torinom** znači šetnju ispod arkada dugih 18 kilometara. Jedan poseban doživljaj grada koji vam omogućava da šetate i po kišnom danu, ukrštajući se sa trgovima i aristokratskim zgradama kojima je ovaj grad bogat. I dok zagledate izloge i provirujete u barove, ne možete, a da odmah ne primetite nešto što čini njego-

vu srž: prodavnice čokolade. Ukrašene kao da su ih sređivali najbolji modni dizajneri, mame vas izgledom, dekoracijom i mirisima koji se prepliću i ostavljaju vas neodlučnima prilikom izbora pravog mesta u kome ćete uživati u poslasticama.

Torino prestonicom čokolade i u njemu kraljevsko mesto zauzimaju Bone torta od kaka i amareta i tradicionalne punjene breskve. Najbolji način da se zagrejte u svežim zimskim noćima grada koji je domaćin 20. zimskih olimpijskih igara je šolja "bicerina" na bazi kaka, kafe i mleka, uz slatki zalogaj tradicionalne džanduioto čokolade, nastale 1865. godine. Još

je 1560, da bi proslavio inauguraciju Torina kao prestonice, Emanuele Filiberto di Savoja simbolično ponudio gradu šolju tople čokolade. Tako je počela ljubavna priča između ovog grada i čokolade, koja ga je učinila poznatim u svetu. I mada su ga zvali "company town" zbog automobilske industrije "Fiat", grad u kome se puno radilo i koji je u večernjim satima pretvaran u veliku spavonicu, Torino je danas u konstantnoj izgradnji, usmeren ka potpunoj promeni imidža. Teži ka tome da postane grad kulture, jer kultura je i najbrže sredstvo kojim može da se otkrije jedan pomalo uspavan grad, koji se sada nudi u drugom svetlu podstaknut i prilivom brojnih turista koji su, zahvaljujući Olimpijskim igrama, otkrili čari ovog četvrtog po veličini italijanskog grada.

Turistički slogan "Always on the move" otkriva nam želju Torina da se pokrene, da pokrene svoje stanovnike ka realizaciji projekata koji će ovaj grad prodramati iz svog baroknog sna i

otvoriti ga ka noćnom životu, barovima, aperitivima, interesantnim kulturnim dešavanjima. Torino ima imidž hladnog i sivog grada, za Torineze se kaže da su zatvoreni, uobraženi i da uopšte vrlo snobovski gledaju na pridošlice, no Torino je na pragu velikih epohalnih promena koji će od njega načiniti pravu evropsku metropolu, te će, možda, izbledeti i ta pomalo negativna slika grada i njegovih stanovnika. Bar tako izgleda dok šetate njegovim ulicama, koje su pretvorene u ogromno gradilište. Sve je u izgradnji, sve se obnavlja, ulepšava, doteruje i glanca. No i tako, uz buku bušilica, i velike kranove koji zaklanjaju pogled ka divnim starim zdanjima, Torino izgleda uredno i jednostavno za snalaženje. Konstruisan po urbanističkom planu iz rimske epohe sa linearnim ulicama koje su jasno rasporedene, ovaj

grad krije muzeje, umetnička zdanja, zgrade velike istorijske vrednosti koje tu počivaju još iz doba kralja.

Osamnaest kilometara arkada, koji datiraju iz 1500. godine, izgrađene su da bi omogućile nesmetanu šetnju kralja i njegove pratnje. Šetajući kroz

Dok zagledate izloge i provirujete u barove, ne možete, a da odmah ne primetite nešto što čini njegovu srž: prodavnice čokolade. Ukrašene kao da su ih sređivali najbolji modni dizajneri, mame vas izgledom, dekoracijom i mirisima koji se prepliću i ostavljaju vas neodlučnima prilikom izbora pravog mesta u kome ćete uživati u poslasticama.

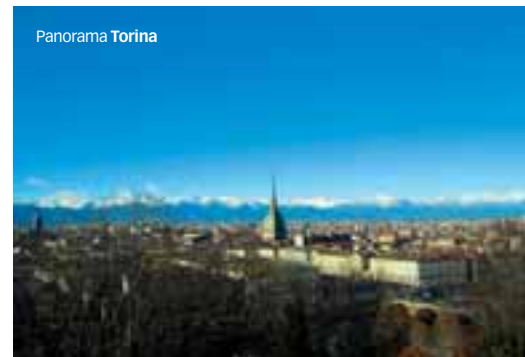
(Piazza Castello), velikog trga punog svedoka barkonog Torina, gde dominira **Palaco Madama** (Palazzo Madama), dragulj u kome se prepliće nekoliko vekova i koji se nalazi na samoj sredini trga. Zgrada na kojoj se uzdižu dva tornja nekadašnje rimske **Porta Pretorije** (Porta Pretoria), sadrži i zamak iz 1400. godine, dok se njena fasada,

naknadno dodata 1721, otvara u fantastičnom holu i monumentalnim stepenicama. I ova, kao i mnoge druge važne zgrade u ovom gradu, noću je predивно osvetljena, te se preporučuje i jedna večernja šetnja koja kreira posebnu romantičnu iluziju mešavine svetla i noći. Ta čudesna svetla svih boja prate vas u svakom kutku Torina, a sjajno obasjani svodovi navode vas na pravi put. Ne može da se zaobiđe ni **Palaco Reale** (Pa-

lazzo Reale) koji je više od dva veka bio dom kraljevima i koji danas otvara vrata posetiocima, otkrivajući im elegantno uređene stanove i otkrivajući im ukus nekadašnjih kraljeva. Pjaca Kastelo sve više dobija izgled luksuznog gradskog salona u kome ćete zastati, popričati i napraviti nekoliko lepih fotografija. Ukoliko se šetnja nastavi Ulicom Po, izlazi se na **Pjaca Vittorio Veneto** (Piazza Vittorio Veneto), a odatle se za čas stiže do same reke i takozvanog **Muraci del Po** (Murazzi del Po), ulica koja vas vodi obalom, posebno vesela u letnjim danima kada se napune kafići kojih je sve više kraj vode i koji su jedan od centara noćnog života.

Torino, kao i svaki grad, ima svoj simbol, nešto što ga čini prepoznatljivim na razglednicama, nešto što je znak Torinezima da su došli kući. **Mole Antonelijana** (Mole Antonelliana), visoka kupola u samom centru, dominira gradom svetleći noću kao svetionik koji obeležava put ka srcu grada. Visoka 165 metara, nekadašnja sinagoga i jedno vreme najviša zgrada u Evropi, danas je mesto u kome turisti zahvaljujući liftu (Ascensore della mole) koji ih za 59 sekundi vodi na visinu od 85 metara, mogu da posmatraju najlepšu panoramu Torina ovenčanog Alpima. Primetićete i na novčiću od dva centa sliku ove prepoznatljive kupole. Ljubiteljima muzeja ova zgrada pruža mogućnost da posete

Panorama Torina

Torino je domaćin Zimskih olimpijskih igara 2006.

Muzej filma, jedan od mnogobrojnih muzeja koje ima ovaj grad. Najpoznatiji je svakako egipatski, drugi po veličini na svetu posle onog u Kairu sa 30.000 izloženih predmeta i svim

Torino je poznat po prodavnicama odlične čokolade

misterijama i legendama koje su s njim u vezi. Ukoliko neko može duže da se zadrži u želji da poseti što više muzeja, na raspolaganju mu je **Carta musei Torino**, koja važi godinu dana i omogućava ne samo pristup u 146 muzeja, već i ulazak u galerije, bašte i mnogobrojne popuste... Nedaleko odatle (jer ipak, Torino je grad gde vam je sve tu, nekako blizu i ne možete da se izgubite, iako biste zaboravili mapu izišli biste na neku od poznatih ulica koje će vas opet odvesti na neki od trgova odakle se opet, ispod arkada stiže svuda) nalazi se i **Pjaca San Karlo** (Piazza San Carlo). Do nje se lako stiže Ulicom Roma, u kojoj se svako dugo zadrži. Naime, radnje su načičkane jedna uz drugu i posetioci ne mogu da im odole. Pjaca San Karlo važi za jedan od najlepših trgova u Italiji. Sklad, harmonija i simetrija dominiraju ovim trgom na čijem se centru nalazi spomenik kralju Emanuelu Filibertu, dok su mu nasuprot i dve crkve, takozvane blizakinje - **Kjeza San Karlo i Santa Kristina** (Chiesa San Carlo; Santa Cristina) koje se nalaze svaka sa jedne strane Via Roma. I mada ova ulica jeste puna lepo uređenih izloga, Torinezi i turisti preferiraju **Via Garibaldi**, možda zato jer je celom dužinom pešačka zona koja je subotom puna ljudi koji popodneva provode u šetnji i kupovini. No, ukoliko želite da se oduprete konzumističkoj navici nošenja firmiranih kesa i guranja sa svetom koji jedino subotom ima vremena za kupovinu, idealno mesto je **Porta**

Palaco (Porta Palazzo). Ovaj “melting pot” u kojem se ukrštaju ljudi sa svih strana sveta koji sve više naseljavaju Torino, nudi vam spektakl mirisa, boja, orijentalnih začina, predmeta iz raznih zemalja koji vas mame šarenilom i spontanošću prodavaca. Imaćete utisak da ste na nekoj pijaci u Maroku, toliko energije, zvukova i gestikulacije na jednom mestu projektuje vas u neke daleke orijentalne predele. I mada se kao i skoro sve ulice, zgrade i trgovine u ovom gradu, obnavlja radi Olimpijade, Porta Palaco zadržava duh onoga što je oduvek bila,

Torino je grad sa puno identiteta, nazivaju ga prestonicom ukusa, muzejom na otvorenom, prestonicom čokolade, malim Parizom, industrijskim gradom: on je, zapravo, sve to zajedno.

Galerija Romano, Pjaca Kastelo

najveća pijaca na otvorenom u Evropi koja svoju konkurenciju može da nađe u **Il Balonu**, koji je pun zanatlija i ručno urađenih stvari, a koji subotom postaje veliki merkat.

Torino je grad sa puno identiteta, nazivaju ga prestonicom ukusa, muzejom na otvorenom, prestonicom čokolade, malim Parizom, industrijskim gradom: on je, zapravo, sve to zajedno, ali i grad budućnosti koji za svoje velike i intenzivne promene može da zahvali Olimpijskim igrama koje mu, između ostalog, donose i prvi potpuno automatizovani metro u Italiji, jedan od šest takvih u svetu, pored moderne “val linije” u Parizu.

Kada se umorite od šetnje, na raspolaganju su turistički autobusi koji idu na svakih sat vremena i omogućavaju vam da sedite gde poželite i ukrcate se na bilo kojoj stanici. Ipak, mnogo atraktivniji su turistički tramvaji koji se mogu iznajmiti za zabave, aperitive, ali i za jednostavno razgledanje grada na jedan poseban i drugačiji način. To su četiri stara tramvaja zelene boje, od kojih je najstariji iz 1932. godine, koji su potpuno renovirani za ovu namenu, ali su zadržali duh prošlih vremena. Poseban Ristotram je tramvaj koji je pretvoren

u pokretni elegantni restoran, nudi specijalitet regiona Piemonte, svaki put drugačiju ponudu vina i obilazak grada uz ponekad i živu muziku. Jedna od zanimljivih atrakcija

Palaco Madama, dragulj u kojem se prepliće nekoliko vekova

su i rikše, nekada tipične samo za azijske zemlje, danas polako mogu da se nađu većini italijanskih gradova iako je Torino bio prvi u uvođenju ovog alternativnog i atraktivnog prevoznog sredstva. Ukoliko ste tu za vikend, svakako ćete videti turiste u rikšama, spore su, idu 20 km/h, ali omogućavaju da se uživa u svakom detalju grada u dvoje. Ukoliko uzme-

te **Torino card**, možete da se vozite 48 ili 72 sata, u zavisnosti koliko vremena ostajete u poseti ovom gradu, svakim prevoznim sredstvom, udete u svaki muzej, gledate panoramu grada sa Mole Antonelijana, vozite se turističkim busom i brodićima koji vas vode na krstarenje rekom Po. Zovu se Valentino i Valentina, legendarni brodići koji će vam otkriti sva lica Torina, ono kraljevsko, iz doba Savoje i novi moderni grad koji raste iz dana u dan. U posebno lepim danima nezaboravni su zalasci sunca viđeni sa reke kada nebo dobije narandžasto-purpurnu boju i kada Alpi u daljini, sa vrhovima prekrivenim snegom kao šlagom sijaju dok ih ne zakloni torinska noć.

I ako već dan provedete u šetnji ili krstarenju Poom, ukoliko ste uživali u panorami grada, njegovim fontanama i muzejima, predveče, uz igru svetala koji se prelamaју pred vama ocrtavajući oblike i čudne forme na svakoj zgradi, vreme je da upoznate aperitive koji prethode večeri. Brojni lokali u gradu nude koktele, grickalice, sendviče i sve to u tolikim količinama da kasnije lako može da se preskoči večera. No, biti u Torinu i ne probati Vermut,

Biti u Torinu i ne probati Vermut, bilo bi skoro nepristojno. Vermut je prvi aperitiv iz 1786. posebno vino aromatizovano začинима i travama koje odlično ide uz tipične grickalice koje vam serviraju na aperitivima. Takođe je tu i liker od jaja, čuveni “Zabaglione”.

bilo bi skoro nepristojno. Vermut je prvi aperitiv iz 1786. posebno vino aromatizovano začинима i travama koje odlično ide uz tipične grickalice koje vam serviraju na aperitivima. Takođe je tu i liker od jaja, čuveni “Zabaglione”.

Nezaobilazno mesto za aperitive i generalno za noćni život Torina je “Quadrilatero Romano”, nekada samo skup uličica između Porte Palaco i otmene Via

Garibaldi, danas jezgro noćnog života, pun restorana, kafića, vinarija, literarnih barova. Ovo mesto, kao i Muraci uz Po, te Borgo Dora čuveni po belim noćima (Notti bianche) koje se održavaju dva puta godišnje i kada grad ne

Palaco Reale je više od dva veka bio dom kraljevima, a danas otvara vrata posetiocima

spava, naime sve je živo i otvoreno do svitanja, te Docks Dora za ljubitelje trendi mesta i diskoteka, predstavljaju četiri važna jezgra noćnih žurki. No, ukoliko vam je samo do opuštenog časkanja sa prijateljima, nikako se ne sme propustiti jedan od istorijskih kafea ovog grada. “Šta se jutros priča u kafićima”, pitao bi Vittorio Emanuele II - s razlogom, jer je veći deo italijanske istorije odlučivan upravo u nekoliko kafića koji postoje i danas. Nastali su između 1736. i 1921, i imali su goste poput Aleksandra Dime, pa kako onda da preskočimo “Fiorio”, “Baratti&Milano”, “Caff Torino” i “Bicerin”. A ako usput uzmemo i **Chocopass**, moći ćemo da uživamo u degustaciji svih čokoladnih poslastica koje nudi Torino. Ljubitelji čokolade imaju pravo na 10 degustacija u roku od 24 sata ili na 15 degustacija u roku od 48 sati. U to ulaze danduioto, praline, topla čokolada, torte i tipični sladoled “za šetnju”. Glavni grad regiona Piemonte nudi pravi izazov za ljubitelje dobre kuhinje. Obavezno morate da probate: bagna caoda-u (sos na bazi ulja, acuge /usolje-

Torino je noću fantastično osvetljen

Torino Travel Tips

VOĐIČI

Najbolje ćete se informisati na sledećim Internet sajtovima: **www.turismotorino.org**, **www.extrat torino.it**, **www.comune.torino.it/torinoplus**

PROPUSNICE I KARTICE

Torino card: 48 sati = 16 eura, 72 sata = 18 eura, 5 dana = 30 eura - Omogućava vožnju gradskim prevozom, turističkim busom i liftom, vožnju brodićima, ulazak u oko 140 muzeja... **Chocopass:** 10 degustacija svih vrsta čokolade za 24 sata (10 eura), 15 degustacija za 48 sati (15 eura), 23 degustacije za 5 dana (20 eura).

BEZBEDNOST

Ukoliko vas odžepare ili vam ukradu lične predmete, obratite se najbližoj stanici policije ili karabinjera. Ukoliko ostanete bez pasoša, obratite se najbližem konzulatu (Milano; tel. 024 81 20 19)

ZABRANE

Zabranjeno je pušenje u restoranima, barovima i lokalima. U toku vožnje dozvoljena količina alkohola u krvi je 0,5 promila. Maksimalna brzina na autoputu je 130 km/h; na ostalim putevima 110 km/h, u gradovima 50 km/h.

RADNO VREME

Prodavnice su ponedeljkom ujutru zatvorene. Radnim danima rade od 8.30 do 12.30 i od 15.30 do 19.30. U centru grada pojedine radnje su otvorene i do 21. Banke i pošte se otvaraju uglavnom u 8.30 i rade do ranih popodnevni sati. Svuda su na raspolaganju bankomati koji rade 24 sata dnevno.

ne ribice/ i belog luka u koji se umače povrće), brasato (jelo od mesa) i razne vrste sireva, sve to praćeno odličnim crnim vinima, kao što su “Dolcetto”, “Barbera” i “Barolo”.

Ostatak vremena u Torinu možete da provedete van centralnih i poznatih delova, šetnja parkom Valentino koji se prostire uz reku i koji u sebi krije botaničku baštu i zamak Valentino, prelepa rezidencija iz 1600. godine sa svojim karakterističnim kosim krovovima u francuskom stilu ili poseta San Salvariju, gde je baza

Mole Antonelliana
visoka kupola u samom centru, dominira gradom svetleći noću kao svetionik koji obeležava put ka srcu grada

Most, Piazza Vittorio Veneto

Osećaj koji imate dok šetate Torinom jeste da je ušuškan i mali bez visokih zgrada, da je pitom i smiren, da iako ima milion stanovnika, oni su se negde sakrili. No, onda stignete u centralne delove gde sve odjednom bruji, odjekuju koraci ljudi na trgu, čuje se muzika iz prodavnica.

ce Solferino (Piazza Solferino), gde će vam pažnju privući fontana Andelika koja za sve one koji veruju u to predstavlja “vrata ka beskonačnom”, put može da vas nanese i u **Via Mikele** (Via Michele Lessona) gde se nekada nalazila **“Domus Moroco”**, to jest torinsko boravište najslavnijeg proroka svih vremena: Nostradamusa.

Evolucija ovog grada vidi se i po tome što postaje neka vrsta kulturne laboratorije u kojoj se organizuju festivali, sajmovi. Pored

već nabrojanih muzeja, grad je pun galerija, kraljevskih odaja i crkava. Sve ono što grad dobija Zimskim olimpijskim igrama kasnije mu ostaje kao simbol jednog ponovo rođenog, nekada pomalo provincijskog grada, a danas moderne metropole. I pored metroat, Železnička stanica Porta Susa dobija novi moderni izgled, adaptirana u skladu sa brzim železnicama Evrope. Radi se i u **Via Nici** (Via Nizzi), **Korzu Vittorio Emanuele II** (Corso Vittorio Emanuele II a L’oval Lingotto) koji će biti namenjen klizanju na Olimpijadi. Po završetku igara, biće veliki izložbeni prostor i koristeće se za sajmove. U novom palahokey-u će se kasnije održavati koncerti i predstave. Olimpijsko selo koje može da primi 2.500 sportista kasnije će ostati gradu kao rezidencijalna zona, a jedan deo će se koristiti i za istraživački rad. I istovremeno sa sportskom olim-

Zimski pejzaž

pijatom održava se i Olimpijada kulture, u skladu sa programom koji organizuje svaka gostujuća zemlja, a na osnovu svoje tradicije i kulture. Ljubitelji crno-belog dresa fudbalskog kluba Juventus svakako će posetiti i stadion **“Delle Alpi”** izgrađen 1990. godine radi Svetskog prvenstva u fudbalu, dok ljubiteljima kola ne preostaje ništa drugo, nego da odu u **Muzej automobila**, jedini u Italiji u kome je izloženo više od 170 originalnih modela.

Il Balon je pun zanatlija i njihovih rukotvorina i subotom postaje veliki merkat

verni italijanski grad. Pun je novih sadržaja koji ga oplemenjuju, sve je više pešačkih zona, pravih trgova bez saobraćaja, u zagrljaju Alpa, ovaj grad doživljava svoju duboku urbanu i kulturnu transformaciju sa puno entuzijazma.

I nigde kao u Torinu nećete biti toliko impresionirani promenama. Ukoliko ste ovde već jednom bili, te su vaši utisci bazirani na predvečerjima zavijenim u maglu i pustim ulicama, lepim zgradama koje sumorno stoje

Zimske olimpijske igre

Torino 2006
od 10. do 26. februara

Godine 1896. održane su prve moderne Olimpijske igre u Atini, sa učešćem 14 zemalja. Pravo na učešće imali su samo muškarci. Prve Zimske olimpijske igre održane su 1924. (Chamonix Winter Games) da bi nakon toga bile održane i u Sent Moricu, Oslu, Innsbriku, Sarajevu (prve Olimpijske igre održane u jednoj socijalističkoj zemlji). Zimske olimpijske igre u Torinu su 20 po redu. Torino je izabran za domaćina zbog svog odličnog geografskog položaja, 400 kilometara planina okružuje grad. Maskote olimpijskih igara su Neve i Gliz. Neve je mekana snežna grudva, Gliz je razigrana kocka leda. Sneg i led su dva simbola Zimskih olimpijskih igara.

Zvanična himna olimpijskih igara ima naslov “Va”, a izvodi je slavni italijanski pevač i kantautor Claudio Baljoni. Zahvaljujući olimpijskim igrama, Torino je doživeo pravu urbanističku transformaciju koja se ogleda u mnogim novoizgrađenim zdanjima, renoviranim zgradama i ulicama, i prvom automatizovanom metrou u Italiji. Sajt sa informacijama: www.torino2006.org

same kao svedoci nekih važnih vremena, uz zvuk vode sa fontana, dok su stanovnici grada negde zatvoreni u kućama i restoranima, danas je potrebno da ponovo posetite Torino. Možda najbolje u kasno proleće, kada obala pored reke Po procveta, kada masa lepo doteranog sveta ispuni ulice i kafiće, kada se izlozi oboje novom letnjom kolekcijom i kada, poneti entuzijazmom koji je preplavio grad, i vi osetite kako pulsira neki novi ritam i kako se grad obukao u novo ruho. Možete zastati na jednom od mostova i uživati u sutonu sa pogledom na Alpe koje kao da vas štite od svega onoga što se dešava van grada. Jedini način da razumete Torino i da ga osetite, da doživite njegovu slavnu istoriju, frenetičnu sadašnjost i budućnost koja je već počela, njegovu lepotu i otmenost, magiju i misteriju, jeste da budete deo svega toga. Bar na trenutak. ■

Reka Po

“Bio jednom jedan grad, sa imidžom sivog, negostoljubivog i dosadnog mesta”, mogli bismo tako reći, iako to već polako odlazi u legendu. Grad je danas skoro prezasićen inicijativama, dešavanjima, kao da želi da pokaže svetu svoju hrabrost da se menja, da promoviše svoje vrednosti, da se napokon otvori i razdrma. Ovde se danas snimaju televizijske serije, sve se potpuno modernizuje, tako da će uskoro i uobičajene autobuske karte biti zamenjene plastificiranim karticama sa mikročipom. Osećaj koji imate dok šetate Torinom jeste da je ušuškan i mali bez visokih zgrada, da je pitom i smiren, da iako ima milion stanovnika, oni su se negde sakrili. No, onda stignete u centralne delove gde sve odjednom bruji, odjekuju koraci ljudi na trgu, čuje se muzika iz prodavnica.

Grad je živahan, otvoren iznad svega ka mladima, preplavljen valom optimizma, što je veliki korak napred za rezervisan se-

Reka Po

Torino Travel Tips

■ KUHINJA

Cucina Piemontese (kuhinja regiona Piemonte) je tradicionalna kuhinja koja podrazumeva sve vrste pasti, dosta mesa, sireva, čokolada i vina. Poznat je Tartufo bianco d’Alba, Bagna Caoda, Vermouth.

■ SPORT I REKREACIJA

Zahvaljujući Olimpijskim igrama, grad je dobio mnogo novih sportskih objekata koji će se kasnije koristiti za sve vrste sportova (www.torino2006.org).

■ ŠOPING

Ukoliko želite da kupujete, prave ulice za to su Via Roma i Via Garibaldi. Ukoliko vas zanimaju merkat i antikviteta, posetite il Balon. Najveća pijaca u Evropi na otvorenom je Porta Palazzo sa stvarima, voćem i povrćem iz celog sveta.

■ NOĆNI ŽIVOT I ZABAVA

Torino ima vrlo bogat noćni život. Poznat je po aperitivima. Zone sa najviše kafića i mesta za izlazak su: Murazzi, San Salvario, Quadrilatero Romano, Borgo Dora, Docks Dora.

■ RAZNO

Nije obavezna napojnica, ali je poželjna i kreće se od osam do 10 odsto od cene. Jedino u Italiji ćete na računu u restoranu naći i reč “coperto” koja će dodati nekoliko eura na cenu vaše večere. Kazne za vožnju u gradskom prevozu bez karte su velike. Na ulici je potrebno da očistite za vašim psom.

Torino

■ geografski položaj

Torino se nalazi **na severu Italije**, u regionu Piemonte.

■ populacija zemlje i grada

Broji oko milion stanovnika, dok u Italiji živi **58 miliona** žitelja.

rezervacija smeštaja) i odgovarajuće zdravstveno osiguranje. Cena vize za kraći boravak (do 30 dana) iznosi 25 eura.

■ **klima**
Kontinentalna.

■ medicinske norme

Nema posebnih medicinskih normi za boravak u Italiji.

■ novac

Valuta koja se koristi u Italiji je **euro**.

■ struja

230V, 50Hz

■ smeštaj

Informacije o hotelima, hostelima, bed&breakfast smeštaju možete da pronadete na **www.turismotorino.org**, **www.hoteltorino.com**.

autobuska linija Star 1, koja vozi kroz sve centralne delove grada. Karte za gradski prevoz koštaju 0,90 eura i traju 70 minuta. Sa otkucanom kartom imate pravo da se vozite narednih 70 minuta na svim linijama gradskog prevoza. Moguće je kupiti i dnevnu kartu koja važi 24 sata i košta 1,80 eura. Karte se kupuju na trafikama, u barovima, na automati-ma za prodaju cigareta (rade 24 sata), na parkiralištima "Zona blu". Cena parkinga za jedan sat iznosi oko eura. Parkinzi se nalaze na svim većim trgovima, kod železničkih stanica, a veliki je broj i podzemnih garaža. U Torinu možete da iznajmite auto na aerodromima, železničkim stanicama i svim poslovnicaма službi za iznaj-

■ vazdušna udaljenost

Torino je od Beograda udaljen **1010 kilometara**.

■ kako stići do...

Trenutno je najpovoljnije da dodete od Beograda do Torina **kompanijom Lufthansa**, svakog dana osim, petka, preko Minhena. Cena povratne karte iznosi 476 eura sa taksama. Avion iz Beograda poleće u 16:45, u Minhenu je u 18:25. Odande za Torino kreće u 19:35, a stiže u 20:50.

■ dokumenta

Pasoš Srbije i Crne Gore i **šengenska viza** su neophodni. Ukoliko se ostaje duže od osam dana, potrebno je prijaviti se u kvesturi radi dobijanja privremene dozvole za boravak. Za turističku vizu su, pored pasoša, neophodna i dokumenta koja dokazuju zanimanje, dokumentacija koja se odnosi na lični ekonomski položaj, finansijska sredstva neophodna za boravak u Italiji, garatno pismo (ili

■ vremenska razlika

+1 sat zimi, +2 sata leti

■ jezik

Zvaničan jezik je **italijanski**.

■ informacije

Najpotpunije informacije o Torinu možete da nadete na sajtu Turismo Torino: **www.turismotorino.org** ili telefonom 99 39 011 53 51 81. Takođe, značajne podatke možete da pročitate i na **www.torino2006.org**.

■ telefoniranje

SCG iz Torina zovete tako što ukucate 00 381 i pozivni broj za odgovarajući grad i broj pretplatnika. **Iz SCG Torino** zovete tako što ukucate 99 39 011 i broj telefona pretplatnika.

■ kako se kretati kroz grad

U Torinu saobraćaju **autobusi, tramvaji, metro i ekološka električna**

mljivanje automobila u gradu. **Podzemni voz** prevozi putnike na svakih pola sata od grada do međunarodnog aerodroma Caselle za samo 19 minuta. Karta košta tri eura. Za detaljnije informacije i prevozu i tarifama: **http://www.comune.torino.it/gtt/** Metro Torino: **www.metrotorino.it** Za informacije, mape i putokaze: **www.turismotorino.org**

